

2024 Yılı'nın İkinci Çeyreğinde Sektörün Aktif Büyüklüğü 28 Trilyon 56.2 Milyar TL Oldu.

Bankacılık Sektörü Bilançosu							Değişim (%)
(milyar TL)	2023 II (A)	2023 IV (B)	2024 I (C)	2024 II (D)	(D)-(A)	(D)-(B)	(D)-(C)
Nakit Rezervler	2008.30	3336.57	2933.86	3753.41	86.9	12.5	27.9
Men. Değ. Port.	3220.02	3969.93	4441.60	4587.94	42.5	15.6	3.3
Krediler	10009.62	11677.13	12932.51	13851.87	38.4	18.6	7.1
TGA	168.31	191.89	197.86	216.61	28.7	12.9	9.5
Diğer Aktifler	3696.60	4375.36	5381.02	5646.32	52.7	29.0	4.9
AKTİFLER	19102.84	23550.89	25886.84	28056.16	46.9	19.1	8.4
Mevduat	11651.28	14851.97	15471.76	16465.58	41.3	10.9	6.4
Mevduat Dışı Kayn.	5760.72	6546.00	8108.16	9125.06	58.4	39.4	12.5
Özkaynaklar	1690.84	2152.92	2306.92	2465.51	45.8	14.5	6.9
PASİFLER	19102.84	23550.89	25886.84	28056.16	46.9	19.1	8.4
	Ocak-Haziran 2023		Ocak-Haziran 2024		Yıllık % değişim		
Dönem Net Karı	252.50		314.03		24.4		
Kaynak: BDDK							

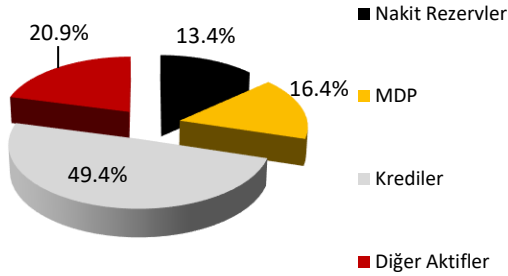
- Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2024 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %46.9 artışla 26 trilyon 56.2 milyar TL gerçekleşti.
- Krediler yıllık bazda %38.4 artışla 13 trilyon 851.9 milyar TL gerçekleşti. Yabancı para (YP) ticari kredilerdeki düşüş, kredilerin yıllık artış hızının yavaşlamasında etkili oldu.
- Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) ikinci çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre %28.7 artışla 216.6 milyar TL gerçekleşti.
- Menkul değerler portföyü (MDP), ikinci çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre %42.5 artışla 4 trilyon 587.9 milyar TL gerçekleşti.
- Mevduatlar 2024 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %41.3 artarak 16 trilyon 465.6 milyar TL gerçekleşti.
- Mevduat dışı kaynaklar (MDK) yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %58.4 artışla 9 trilyon 125.1 milyar TL gerçekleşti.
- Sektörün dönem net kârı ikinci çeyrekte yıllık bazda %24.4 artışla 314 milyar TL oldu.

Bankacılık Sektörü Bilançosu

1. Aktifler

Grafik 1

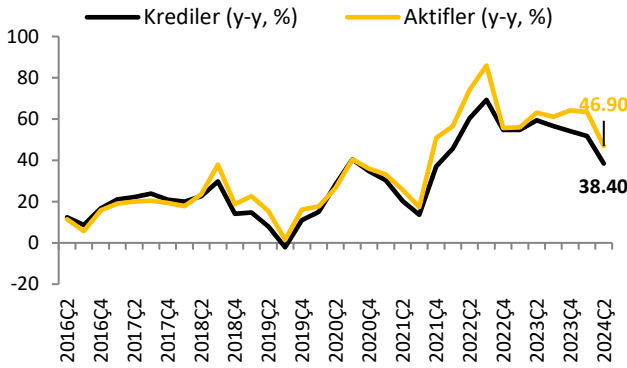
Toplam Aktifler

Kaynak: BDDK

2024 yılının ikinci çeyreğinde sektörün aktif büyüklüğünün %49.4'ünü krediler, %16.4'ünü menkul değerler portföyü (MDP), %13.4'ünü nakit rezervler ve %20.9'unu diğer aktifler oluşturdu. Yılın ikinci çeyreğinde, kredilerin toplam aktifler içindeki payı bir önceki çeyreğe göre 0.6 puan, MDP'nin payı 0.8 puan ve diğer aktiflerin payı 0.65 puan gerilerken; nakit rezervlerin payı 2 puan yükseldi. Böylece krediler %49.4 pay ile sektörün en büyük aktif kalemi olmayı sürdürdü. Nakit rezervlerin payındaki artışta ise özellikle merkez bankasından alacaklar kalemindeki artış belirleyici oldu.

Grafik 2

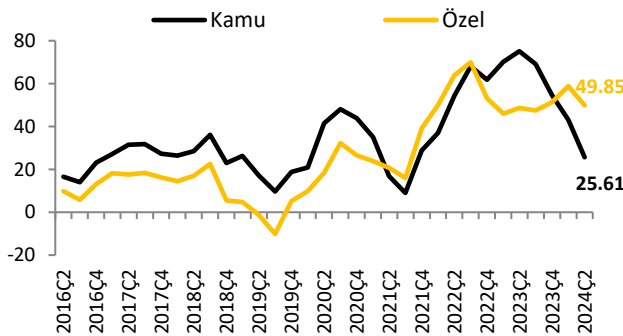
Kaynak: BDDK, TCMB

Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2024 yılının ikinci çeyreğinde yıllık bazda %46.9 artışla 28 trilyon 56.2 milyar TL gerçekleşti. Aktiflerin yıllık artış hızı %46.9 ile Kasım 2021'den bu yana ki en düşük seviyede gerçekleşirken, söz konusu gerilemede hem kredilerin hem de MDP'nin yıllık artış hızının gerilemesi etkili oldu. Krediler bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %38.4 oranında artarak 13 trilyon 851.9 milyar TL gerçekleşirken, kredilerin yıllık artış hızı Aralık 2021'den bu yana ki en düşük seviyeye geriledi. Söz konusu gerilemede yabancı para (YP) ticari kredilerin TL karşılığının yıllık artış hızındaki düşüş belirleyici oldu.

Öte yandan YP ticari kredilerin, dolar karşılığında hızlı bir artış olduğu görülüyor. Uygulanan sıkı para ve maliye politikalarının ve kredi faizlerinin yükselmesinin yanı sıra kurdaki sakin seyir de kredilerdeki yavaşlamada etkili oluyor.

Grafik 3

Mevduat Bankalarında Yıllık Kredi Büyümesi (%)

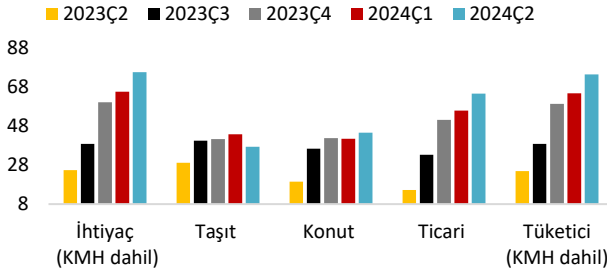

Kaynak: BDDK, TCMB, VakıfBank

2023 yılının ilk üç çeyreğinde kamu bankaları ile özel bankaların yıllık kredi büyümeleri arasındaki belirgin bir şekilde açılan makas, yılın son çeyreğinde baz etkisiyle bir miktar kapanmıştı. Yılın ilk iki çeyreğinde ise aradaki makasın tekrar açıldığı görülüyor. Öte yandan ikinci çeyrekte her iki banka grubunda da kredilerin yıllık artış hızı yavaşladı. Özel bankaların yıllık kredi büyümesi ilk çeyrekteki %58.8'den ikinci çeyrekte %49.85'e gerilerken, kamu bankalarının yıllık kredi büyümesi %43.2'den %25.6'ya sert bir düşüş gösterdi. Böylece kamu bankalarının yıllık kredi büyümesi Kasım 2021'den bu yana ki en düşük

seviyeye geriledi.

Grafik 4 TL Cinsi Kredilere Uygulanan Faiz Oranı (3 aylık ortalama, %)

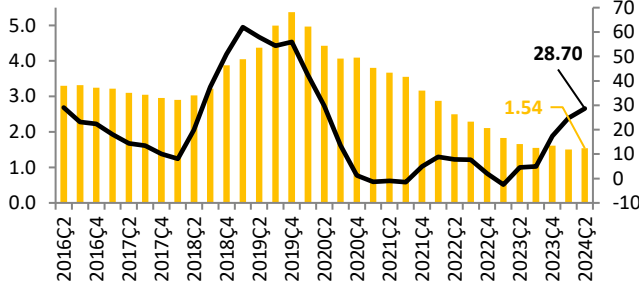

Kaynak: TCMB

İlk çeyrekte %48.4 olan ticari kredilerin yıllık artış hızı ise ikinci çeyrekte %35.6'ya geriledi.

2024 yılının ikinci çeyreğinde toplam kredilerin %76.7'sini oluşturan ticari krediler, yıllık bazda %35.6 artarak 10 trilyon 621.5 milyar TL gerçekleşti. Bireysel krediler ise yıllık bazda %48.2 artışla 3 trilyon 230.3 milyar TL'ye yükseldi. Faiz oranlarındaki yükselişle birlikte bireysel kredilerin yıllık artış hızındaki yavaşlama ikinci çeyrekte de devam ederken, ticari kredilerin yıllık artış hızındaki düşüşün ise ikinci çeyrekte belirginleştiği ve kredilerin yıllık artış hızındaki gerilemede belirleyici olduğu görülüyor. Böylece ilk çeyrekte %64.4 olan bireysel kredilerin yıllık artış hızının ikinci çeyreğinde %48.2'ye geriledi.

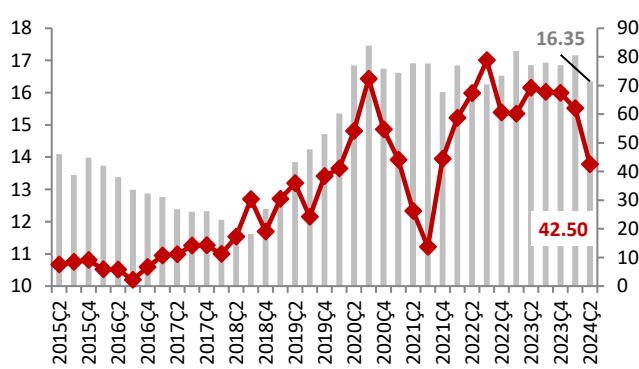
Grafik 5 Kredilerin Takibe Dönüşüm Oranı (%)

Kaynak: BDDK

Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) 2024 yılının ikinci çeyreğinde yıllık bazda %28.7 artışla 216.6 milyar TL gerçekleşti. TGA'nın yıllık artış hızı %28.7 ile Haziran 2020'den bu yana ki en yüksek seviyeye çıktı. Bu durumda, kredi faizlerinde yükselişle birlikte özellikle ticari kredi kullanımlarındaki azalış etkili oldu. Kredilerin takibe dönüşüm oranı ise ilk çeyrekteki %1.51'den ikinci çeyrekte %1.54'e yükseldi.

Grafik 6 MDP/Aktifler

Kaynak: BDDK

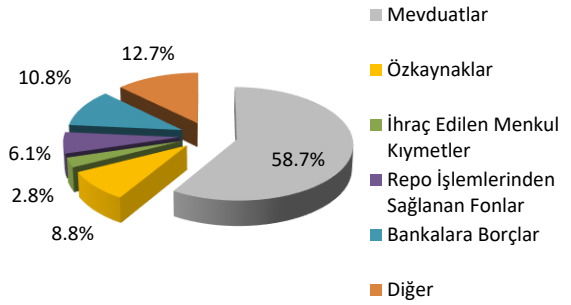
Menkul değerler portföyü (MDP), 2024 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %42.5 artışla 4 trilyon 587.9 milyar TL gerçekleşti. TCMB'nin zorunlu karşılık olarak menkul kıymet tutulması kararının gevşetilmesinin etkisiyle MDP'nin yıllık artış hızında 2023 yılının ikinci yarısında başlayan kısmî düşüş, 2024 yılının ilk çeyreğinde hızlanmıştı. TCMB'nin Mayıs ayında aldığı kararla MDP uygulamasını tamamen sonlandırmasının etkisiyle ikinci çeyrekte MDP'nin yıllık artış hızındaki düşüş sert bir şekilde gerçekleşti.

2. Pasifler

2024 yılının ikinci çeyreğinde mevduatlar, toplam pasifin %58.7'sini, mevduat dışı kaynaklar %32.5'ini, özkaynaklar ise %8.8'ini oluşturdu. Bir önceki çeyreğe göre mevduatların toplam pasifler içindeki payı 1.1 puan; özkaynakların payı 0.1 puan azalırken; mevduat dışı kaynakların payı ise 1.2 puan arttı. Mevduat dışı kaynakların payındaki artışta, bankalar borçlar ve repo işlemlerinden sağlanan fonların payındaki artış etkili oldu.

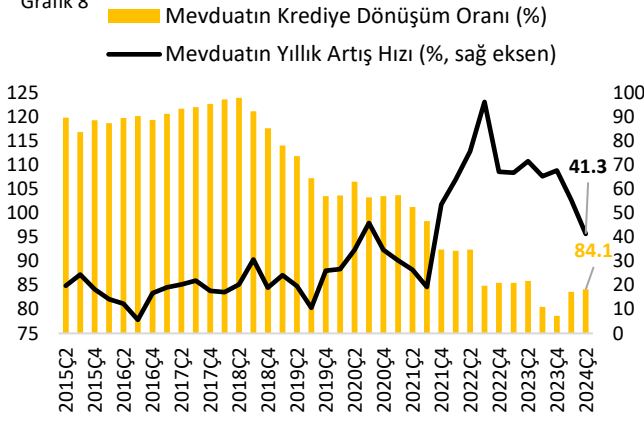
Grafik 7

Toplam Pasifler

Kaynak: BDDK

Grafik 8

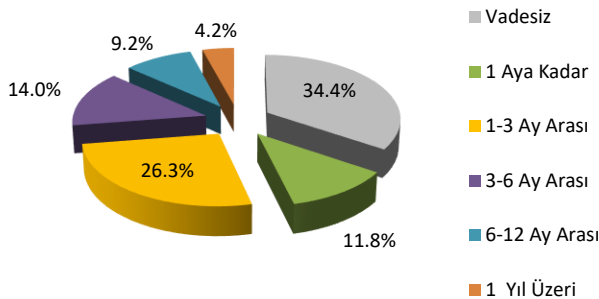

Kaynak: BDDK

yıllık artış hızındaki gerilemenin sürmesinin etkisiyle mevduatın krediye dönüşüm oranı ise ilk çeyrekteki %83.6'dan ikinci çeyrekte %84.1'e yükseldi.

Grafik 9

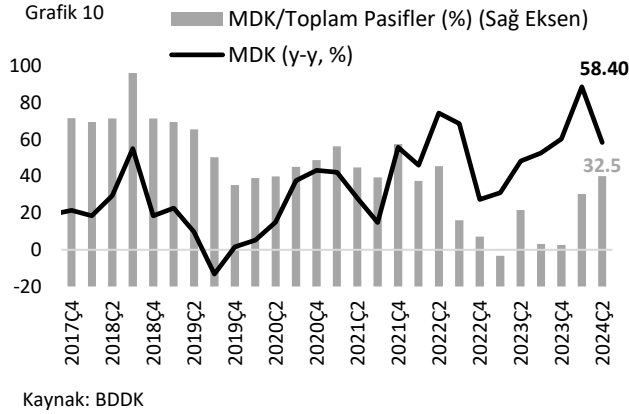
Vade İtibariyle Mevduatların Toplam Mevduat İçindeki Payı

Kaynak: BDDK

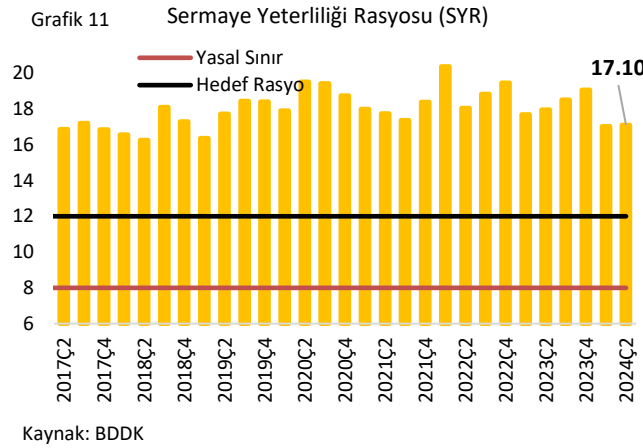
Mevduatlar 2024 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %41.3 artarak 16 trilyon 465.6 milyar TL gerçekleşti. Mevduatın yıllık artış hızı 2024 yılının ilk çeyreğindeki %55.4'ten ikinci çeyrekte %41.3'e geriledi. Söz konusu gerilemede, YP mevduatın yıllık artış hızındaki sert gerileme belirleyici oldu. YP mevduatın yıllık artış hızı, TP mevduatlardaki yüksek faiz oranlarının etkisiyle ilk çeyrekteki %66.6'dan ikinci çeyrekte %21.1'e gerilerken; TP mevduatın yıllık artış hızı ise %47.7'den %56.9'a yükseldi. TP mevduatın yıllık artış hızının yükselişinde ise, yüksek faizlerin bir sonucu olarak TL'ye yönelimin artması etkili oldu. Mevduatın

2024 yılının ikinci çeyreğinde mevduatlar, vadeli mevduatlarda yoğunlaştı. Vadesiz mevduatların toplam mevduatın %34.4'ünü oluşturduğu ikinci çeyrekte, 1-3 ay arası vadeli mevduatlar %26.3'ünü, 3-6 ay arası vadeli mevduatlar ise %14'ünü oluşturdu. Yüksek seyreden faizler ve dolayısıyla TL mevduatlara yönelimin etkisiyle vadesiz mevduatların toplam mevduatlar içindeki payı bir önceki çeyreğe göre 2.4 puan azalırken, 3-6 ay arası vadeli mevduatların payı 2.5 puan, 1 aya kadar olan vadeli mevduatların payı 1.1 puan artış gösterdi.

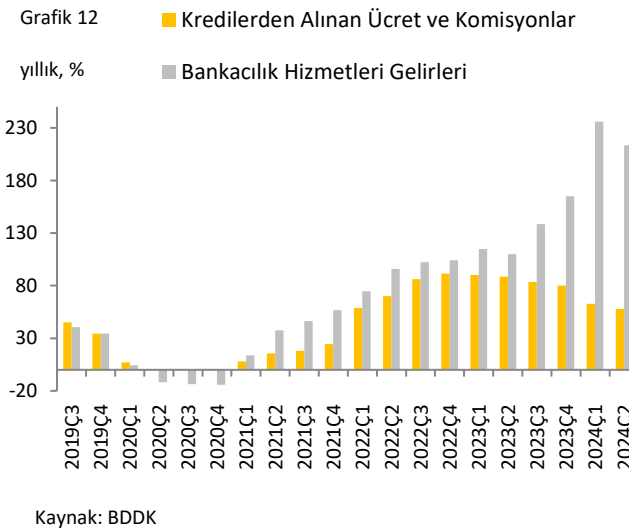
etkisiyle %51.3'e gerilediği görülüyor. Yurt içinde mevduat faizlerindeki yükseliş devam ederken; yurt dışında faiz indirimlerinin fiyatlanmaya başlamış olmasının etkisiyle önümüzdeki dönemde MDK'ya yönelim olabilir.

Mevduat dışı kaynaklar (MDK) yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %58.4 artışla 9 trilyon 125.1 milyar TL gerçekleşti. Mevduat faizlerindeki hızlı yükselişin bankaları alternatif kaynaklara yöneltmesinin etkisiyle ilk çeyrekte MDK'nın yıllık artış hızı %88.8 ile tarihi yüksek seviyede gerçekleşirken; YP MDK'nın yıllık artış hızındaki düşüşün etkisiyle ikinci çeyrekte MDK'nın artış hızı sert bir gerileme gösterdi. Hem TP hem de YP MDK'nın yıllık artış hızında düşüş yaşanan ikinci çeyrekte, toplam MDK'nın %57.4'ünü oluşturan YP MDK'nın yıllık artış hızının kurdaki sakin seyir ve baz

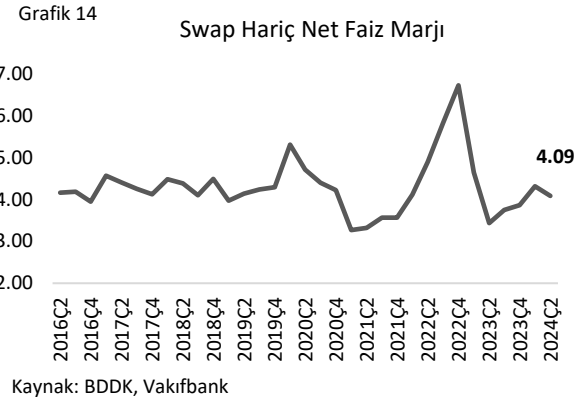
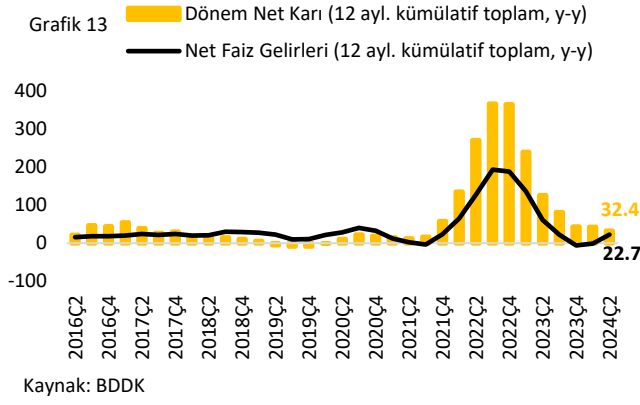

2024 yılının ikinci çeyreğinde sektörün özkaynakları, bir önceki yılın aynı dönemine göre %45.8 artışla 2 trilyon 465.5 milyar TL gerçekleşti. Özkaynakların toplam pasifler içindeki payı ise ilk çeyrekteki %8.9'dan ikinci çeyrekte %8.8'e geriledi. 2024 yılının ilk çeyreğinde %17.02 gerçekleşen sektörün sermayesinin risk ağırlıklı varlıklarına oranını gösteren sermaye yeterliliği rasyosu (SYR) ise ikinci çeyrekte %17.10 gerçekleşti.

3.Kârlılık

2024 yılının ikinci çeyreğinde faiz dışı gelirlerdeki artış hızlanırken, faiz gelirlerinde de yıllık bazda hızlı artış yaşandığı görülüyor. 2023 yılının ikinci yarısında TCMB'nin hızlı faiz artırımları sonrasında bankacılık sektörünün net faiz gelirleri düşmeye başlamıştı. 2024 yılının ilk çeyreğinde yeniden artışa dönüşen net faiz gelirlerinin ikinci çeyrekte güçlü bir artış yaşamasında, faizlerin sabit tutulması ve geçen yıldan gelen baz etkisi etkili oldu. Böylece ikinci çeyrekte net faiz gelirleri yıllık bazda %72.3, faiz dışı gelirler ise %112.6 arttı. Kredi kullanımının azalması sonucu kredilerden alınan ücret ve komisyon gelirlerinin yıllık artış hızı ikinci çeyrekte %57.9 ile 2021 yılı son çeyreğinden bu yana en düşük seviyeye geriledi. Enflasyonla birlikte artan harcamalar sonrası kredi kartı gelirlerindeki artış, sigorta gelirlerinin artması ve bankacılık hizmetlerindeki ücret güncellemeleri sonrası bankacılık hizmetleri gelirleri ikinci çeyrekte yıllık bazda %213.3 arttı. Böylece ikinci çeyrekte net ücret ve komisyon gelirlerindeki artış %182.2 gerçekleşti.

Sektörün dönem net kârı yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %24.3 artışla 314 milyar TL'ye yükseldi. Sektörün aktif kârlılığı ilk çeyrekteki %2.47'den ikinci çeyrekte %2.24'e, özkaynak kârlılığı ise %27.8'den %25.5'e geriledi.

Türk Bankacılık Sektörüne İlişkin Seçilmiş Rasyolar (%)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024Ç2
Toplam Kredi/Toplam Mevduat	119.31	122.64	117.61	103.47	103.50	92.41	85.54	78.62	84.13
TGA/Toplam Kredi	3.35	3.05	4.04	5.68	4.27	3.27	2.16	1.64	1.56
Beklenen Zarar Karşılıkları/TGA	77.39	79.31	108.54	95.21	130.22	161.22	226.4	244.4	220.4
MDP/Mevduat	24.18	23.48	23.47	25.75	29.60	27.84	26.74	26.73	27.86
Likit Aktifler/Toplam Aktifler	17.29	16.71	17.69	18.81	19.79	23.64	21.00	23.08	22.87
Aktif Kârlılığı	1.37	1.51	1.40	1.09	0.96	1.01	3.01	2.63	2.24
Özkaynak Kârlılığı	12.50	13.67	12.82	9.96	9.76	13.02	30.67	28.82	25.47
Swap Hariç Net Faiz Marjı	3.95	4.12	4.50	4.30	4.22	3.57	6.73	3.87	4.09
Kre. Alı. Ücr. ve Kom. Gel. + Banka Hizm. Gel./Top. Gelirler	12.59	12.03	10.96	12.46	11.15	10.83	10.18	12.85	12.96
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	15.57	16.85	17.30	18.40	18.74	18.39	19.46	19.06	17.10
Özkaynaklar/Toplam Aktifler	10.99	11.02	10.91	10.96	9.82	7.75	9.81	9.02	8.79
Toplam Aktifler/GSYH*	103.97	103.96	102.89	104.15	120.96	127.00	95.55	89.63	92.12

Kaynak: BDDK, VakıfBank

2024 yılı ilk çeyrek rakamı için 2024 yılı ilk çeyrek GSYH verileri kullanılmıştır.

SEKTÖREL KREDİ DAĞILIMI								
Milyon TL	2021		2022		2023		2024Ç2	
	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)
Tarım	162,035	2.5	325,448	0.8	584,120	0.4	691,689	0.4
Avcılık	79	1.6	145	1.2	178	0.9	284	0.8
Ker. Ve Orm. Ürün.	1,388	2.2	3,375	0.9	6,130	0.5	7,901	0.7
Balıkçılık	3,549	4.0	8,626	1.2	15,304	0.4	17,656	0.3
Enerji Üre. Mad. Çık.	36,719	1.3	50,705	0.4	70,184	0.3	74,264	0.2
Enerji Üretmeyen Mad. Çıkarılması	33,580	4.1	46,969	1.7	63,575	4.2	83,021	3.2
Gıda, Meş. ve Tütün San.	156,972	2.4	240,921	1.4	326,678	1.0	383,674	0.8
Tekstil ve Tekst. Ürü. San.	164,730	2.6	258,059	2.0	372,810	1.6	449,162	1.8
Deri ve Deri Ür.San.	5,718	9.1	9,909	3.5	15,420	2.4	19,127	1.9
Ağaç ve Ağaç Ürün. San.	16,845	1.4	28,710	0.5	50,282	0.8	63,973	0.7
Kağıt Ham.ve Ürün. San.	42,888	1.2	75,967	0.5	109,976	0.4	129,668	0.4
Nük. Yakıt, Pet. Raf. ve Kok Köm. Ürt. San.	24,321	1.2	36,646	0.7	32,720	0.6	53,496	0.4
Kimya Ürün. San.	77,029	0.8	141,727	0.4	220,831	0.2	285,257	0.2
Kauçuk ve Plas.Ürün. San.	58,939	3.0	86,133	1.3	128,876	1.1	157,648	1.1
Diğer Met. Dışı Mad. San.	80,792	1.2	126,426	0.6	186,210	0.3	224,654	0.3
Metal Ana San. ve İşl. Maden Ürt. San.	179,007	1.9	289,265	1.0	452,228	0.6	572,640	0.8
Mak. Ve Tec. San.	54,083	2.6	96,716	0.9	159,893	0.4	210,641	0.3
Elekt. ve Optik Al. San.	51,832	4.6	85,453	3.0	145,378	1.5	168,153	0.8
Ulaşım Araçları San.	88,159	1.7	160,687	0.7	294,910	0.3	389,013	0.2
Başka Yerlerde Sınıf.mamış İm.San.	35,159	3.1	65,577	1.7	103,244	1.8	116,264	1.8
Elektrik, Gaz ve Su Kayn. Ürt. Dağt. San.	376,818	4.6	518,344	4.8	635,801	3.7	677,269	2.8
İnşaat	406,015	6.9	574,213	4.6	802,994	4.6	894,718	4.0
Ferdi Kredi Diğer	466,662	3.6	699,480	3.1	1,017,321	2.9	1,236,231	3.0
Ferdi Kredi Konut	301,032	0.3	363,250	0.2	441,962	0.1	450,931	0.1
Ferdi Kredi Otomobil	13,473	1.1	50,382	0.2	97,200	0.1	92,257	0.2
Mot. Araç. Yak.Per. Sat.	82,735	3.2	141,463	1.5	226,890	0.8	295,656	0.7
Top. Ticaret ve Komisyonculuk	355,573	3.6	613,224	1.9	871,238	1.2	965,027	1.3
Per. Tic. ve Kiş.Ürün.	154,662	4.3	244,651	2.6	341,411	1.5	402,421	1.3
Oteller	152,051	3.7	195,603	2.9	290,476	2.0	331,907	1.5
Restoranlar	20,042	2.8	29,351	3.6	42,282	1.5	50,922	1.3
Diğer Turizm	16,425	9.9	17,143	12.4	21,044	5.6	23,891	4.9
Demiryolu Taşımacılığı	2,565	2.3	4,843	0.2	5,612	0.1	6,077	0.1
Karayolu Yolcu Taş.	25,770	1.6	39,245	1.0	63,583	0.5	77,079	0.4
Karayolu Yük Taş.	36,227	2.8	67,070	1.3	109,779	0.6	137,414	0.5
Deniz Taşımacılığı	35,056	8.8	46,561	9.9	62,863	7.7	75,250	5.6
Hava Taşımacılığı	87,340	0.3	96,805	0.3	143,816	0.1	127,912	0.1
Diğer Taş. Faal. Ve Dep.	106,063	1.2	172,800	0.7	211,299	0.4	231,223	0.3
Haberleşme	22,884	1.3	16,112	1.1	23,633	0.7	35,565	0.6
Parasal Kurumlar (Banka, Fin. Şir.)	94,503	0.1	178,021	0.0	239,589	0.0	261,007	0.0
Diğ.Fin.Ara.(Ara.Kur, MKYO, GYO, RSYO)	18,130	1.7	25,003	2.3	21,601	2.4	134,673	0.4
İsteğe Bağlı Sigorta ve Emek.Hizm.	1,011	2.7	2,754	0.4	8,846	0.1	9,208	0.1
Diğer Finansal Aracılık	7,143	0.7	3,710	1.3	7,326	0.6	6,641	0.6
Emlak Kom.	60,156	7.4	91,118	5.3	126,376	7.6	153,326	6.2
Kiralama (Ulaş. Araç, Mak., Teç.)	36,609	3.6	55,326	1.1	89,547	0.5	117,126	0.5
Bilgisayar ve İlgili Faaliyetler	29,671	1.2	40,138	0.8	56,587	0.5	67,507	0.4
Araş. Danış.Rek.ve Diğ. F.	166,222	1.9	261,102	1.4	383,754	0.9	444,577	0.7
Kredi Kartları	309,816	2.5	685,735	1.5	1,625,731	1.2	2,050,916	1.8
Sav. ve Kamu Yön. ve Zorunlu SGK.	77,958	0.1	117,775	0.1	177,222	0.0	186,926	0.0
Eğitim	14,131	7.4	18,639	4.4	27,829	5.7	28,361	5.5
Sağ. ve Sos.Hizm.	35,446	1.7	56,394	1.6	84,298	0.7	100,125	0.5
Kan. ve Atı.Tanzimi	1,849	1.9	3,061	1.7	4,559	0.9	5,328	1.0
Örgütsel Faaliyetler	8,297	1.1	14,482	0.7	23,443	0.4	23,562	0.3
Kül Eğl. ve Spor F.	21,837	1.7	28,194	1.4	32,698	1.0	35,611	0.9
Diğer Birey.Hizm.	45,559	4.7	70,189	4.0	113,114	2.1	130,819	1.9
İşçi Çal. Özel Kişiler	267	18.6	744	4.6	800	2.7	1,357	1.8
Uluslararası Örgüt ve Kur.	37	6.8	43	2.3	53	2.2	172	0.7
Diğer	33,949	6.5	59,412	5.2	92,029	4.4	95,203	4.5
Toplam	4,897,808	3.2	7,739,842	2.1	11,863,555	1.6	14,062,382	1.5

Kaynak: BDDK